

MAKTAB “TARBIYA” KURSIDA QADRIYATLI YONDASHUVNI AMALGA OSHIRISHNING METODIK ASOSLARI

Tursinbaev A. M.

Qoraqalpogʻ davlat universiteti

Oʻzbekiston Respublikasi xalq taʼlimi tizimini keng koʻlamda isloh qilish sharoitida yoshlarda XXI asr kompetensiyalari va barqaror maʼnaviy-axloqiy immunitetni shakllantirishga moʻljallangan “Tarbiya” fani alohida ahamiyat kasb etmoqda. Biroq, zamonaviy pedagogik voqelik axborot beruvchi (passiv) yondashuvdan faoliyatli (faol) yondashuvga qatʼiy oʻtish zarurligini taqozo etmoqda. Tarbiya fanini oʻqitishning anʼanaviy maʼruza shakllari koʻpincha axloqiy meʼyorlarni eʼlon qilish bilan cheklanadi, bu esa klipsimon tafakkur va maʼlumotlarni tanqidiy idrok etadigan zamonaviy oʻsmirlar uchun samarasiz. Qadriyatlar bilimlar yigʻindisi sifatida “berilishi” mumkin emas; ular shaxs tomonidan yashalishi va anglanishi kerak. Vaziyatlar (keysrlar) bilan ishlash mavhum kategoriyalarni (“halollik”, “vatanparvarlik”, “ekologik burch”) oʻquvchining shaxsiy tajribasiga aylantirishga imkon beradi, aniq muammolarni hal qilish orqali uning qadriyatli oʻz-oʻzini aniqlashini faollashtiradi.

Fanning yuqori tarbiyaviy salohiyatiga qaramay, maktab amaliyotida oʻquvchilarning ongli qadriyat yoʻnalishlarini shakllantirishga boʻlgan davlat ehtiyoji va oʻqituvchilarda aniq, metodik jihatdan tasdiqlangan vositalarning yetishmasligi oʻrtasida keskin ziddiyat kuzatilmoqda. Umumiy oʻrta taʼlim maktablari oʻqituvchilari koʻpincha oʻquvchida hissiy javob va chuqur mulohaza uygʻotadigan murakkab interaktiv vaziyatlarni (keysrlarni) loyihalash algoritmlarini bilmaydilar.

Ushbu muammo Qoraqalpogʻiston Respublikasi taʼlim makonida alohida ahamiyat kasb etadi. Bu yerda tarbiyaning oʻziga xosligi noyob sintezga asoslanadi:

1. Etnomadaniy omil: kuchli oila va mahalla institutlari, jamoa obroʻsi va ustozlik anʼanalari (ustoz-shogird).

2. Ekologik omil: Orolboʻyi mintaqasi muammolari mintaqaning asosiy qadriyatlari sifatida oʻziga xos ekologik axloq va barqarorlikni shakllantirish zarurligini taqozo etmoqda. Mahalliy anʼanalar va voqeliklarga asoslangan keysrlardan foydalanish oʻquvchilar uchun tarbiya jarayonini kontekstli va tabiiy qilish imkonini beradi.

Tadqiqotimizning asosini zamonaviy pedagogika fanida taʼlimni insonparvarlashtirishning metodologik asosi sifatida eʼtirof etilgan aksiologik yondashuv tashkil etadi. Mazkur yondashuv tarbiyalanuvchini jamiyatning oliy qadriyati sifatida [1], tarbiya jarayonini esa inson borligʻining maʼno hosil qiluvchi asoslari boʻlgan umuminsoniy va milliy qadriyatlar tizimini shaxs tomonidan oʻzlashtirilishi sifatida koʻrib chiqadi. V.A. Slastenin va G.I. Chijakovalarning fundamental ishlarida aksiologiya ijtimoiy dunyoqarash va shaxsiy faoliyat oʻrtasidagi bogʻlovchi boʻgʻin sifatida taʼriflanadi [2]. Ularning asarlariga koʻra, pedagogik qadriyatlar faoliyatni tartibga soluvchi va butun taʼlim tizimini rivojlantirish strategiyasini belgilovchi meʼyorlar vazifasini bajaradi [3]. Bunda pedagogning asosiy vazifasi bilimlarni shunchaki uzatish emas, balki oʻquvchiga oʻz maʼnolar iyerarxiyasini shakllantirishga yordam berishdan iborat boʻladi.

Bu jarayonning eng muhim mexanizmi interiorizatsiya – tashqi ijtimoiy meʼyorlarning ichki shaxsiy ustanovkalarga oʻtishidir. Amaliyotning koʻrsatishicha, qadriyatga aylanmagan bilimlar xulq-atvor omiliga aylanmaydi. Ularni egallash faqat faol faoliyat jarayonida mumkin boʻlib, uning markaziy elementi “qadriyatli vaziyat” hisoblanadi [4]. Tadqiqotimizda qadriyatli vaziyat deganda, oʻquvchi muqobil yechimlardan birini tanlash zaruriyatiga duch keladigan maxsus qurilgan didaktik makon tushuniladi. Aynan “motivlar kurashi” vaziyatida maktab oʻquvchisining individualligi va uning qadriyatlar shkalasida moʻljall olish qobiliyati shakllanadi. Shunday qilib, aksiologik yondashuv pedagogning rolini tubdan oʻzgartiradi: u dogmalar tarjimonidan dialog va hamkorlik orqali oʻquvchiga insonparvarlik va axloqiy ideallarni ongli ravishda “oʻzlashtirishga” yordam beradigan fasilitator pozitsiyasiga oʻtadi.

Keyslar metodi (Case-study) tarixan yuridik va biznes taʼlimi doirasida vujudga kelgan (Garvard huquq maktabi, 1870-y.; Garvard biznes maktabi, 1920-yillar) [5] soʻnggi oʻn yilliklarda maktab pedagogikasida chuqur oʻzgarishlarni boshdan kechirdi. Keysning maqsadi iqtisodiy jihatdan samarali yechimni topish boʻlgan menejmentdan farqli oʻlaroq, “Tarbiya” fanida hayotiy vaziyatning “harakatdagi” modelini yaratishga eʼtibor qaratiladi [6]. Tadqiqotchi A.P. Panfilova taʼkidlaganidek, keysda yagona toʻgʻri yechimning yoʻqligi oʻquvchini muammoni va uni bartaraf etish yoʻllarini mustaqil ravishda aniqlashga majbur qiladi, bu esa anʼanaviy taʼlimning asosiy kamchiligi - materialni taqdim etishning deklarativligi va quruqligini bartaraf etadi [7]. Bu yerda asosiy maqsad “hayotni bilish” va vaziyatni hissiy boshdan kechirish orqali axloqiy xulq-atvor koʻnikmalarini mustahkamlash boʻlib, bu “soʻzda toʻgʻri, lekin amalda boʻsh” javoblarni shakllantirish xavfini minimallashtiradi. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 31-dekabrda 1059-son qarori bilan tasdiqlangan “Uzluksiz maʼnaviy tarbiya konsepsiyasi” tadqiqotimizning nazariy poydevori boʻlib xizmat qiladi [8]. Ushbu strategik hujjatda yosh avlodda mustaqil hayot uchun zarur boʻlgan ijtimoiy koʻnikma va fazilatlarini bosqichma-bosqich shakllantirish maqsad qilib qoʻyilgan. Konsepsiya dolzarb muammoni toʻgʻridan-toʻgʻri koʻrsatadi: vatanparvarlik va fuqarolik burchi kabi fazilatlar koʻpincha faqat nazariy tushunchalar boʻlib qoladi. Shuning uchun ham keys-stadi kabi amaliyotga yoʻnaltirilgan metodlarni joriy etish tarbiyada rasmiyatchilikni bartaraf etishning zaruriy shartiga aylanmoqda.

Prezident Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan boshlangan islohotlar sharoitida “Tarbiya” fani taʼlimni insonparvarlashtirishning tizimli elementiga aylandi. “Odobnoma”, “Vatan tuygʻusi”, “Maʼnaviyat asoslari” kabi fanlarni oʻzida mujassamlashtirgan mazkur fan taʼlim oluvchini oʻz-oʻzini rivojlantirishning avtonom subyektiga aylantiradi. “Tarbiya” fanini oʻqitishda qadriyatli yondashuv Sharq mutafakkirlarining madaniy kodi va merosi bilan uzviy bogʻliqdir. Ushbu yondashuvni amalga oshirish anʼanaviy tarbiyaviy merosni toʻplash uchun etnopedagogik ekspeditsiyalar (shu jumladan Qoraqalpogʻiston Respublikasiga) kabi davlat tashabbuslari bilan mustahkamlanadi. Bu esa milliy

pedagogikaning fundamental qatlamlari va zamonaviy ta'lim standartlariga tayangan holda o'qitish metodikasini yoshlarning mental xususiyatlariga moslashtirish imkonini beradi.

Interfaol ta'lim nazariyasi va zamonaviy ta'limning dolzarb maqsadlariga tayanib, biz qadriyatli keyslarning uchta asosiy turini ajratib ko'rsatdik. Ushbu tasnif asosida vaziyatlarni xulq-atvor modellarini ishlab chiqish ustuvor bo'lgan o'rgatuvchi va real hayotiy voqelikni aks ettiruvchi amaliy vaziyatlarga ajratish yotadi:

1. Klassik (tahliliy) keyslar o'tmish yoki badiiy adabiyotdagi tugallangan vaziyatlar bilan ishlashni o'z ichiga oladi. Ularning asosiy vazifasi qahramonning motivlarini chuqur tahlil qilish, masalan, tarixiy shaxsning xatti-harakatini milliy qadriyatlar nuqtai nazaridan baholashdir.

2. Tezkor keyslar (keys-insidentlar) zudlik bilan javob berishni talab qiladigan o'tkir tanqidiy vaziyatni tasvirlaydi. Ular o'quvchining stress sharoitida o'z qadriyatlarini qo'llashga qanchalik tayyorligini tekshirish imkonini beradi.

3. Prognostik keyslar faqat ziddiyatning boshlanishini taklif qiladi va o'quvchidan final variantlarini mustaqil loyihalashni talab qiladi. Biz bu turga alohida ahamiyat beramiz, chunki u maktab o'quvchilarining tanqidiy fikrlashini maqsadli ravishda rivojlantiradi, ularni o'z qarorlarining uzoq muddatli oqibatlarini anglashga o'rgatadi va noaniqlik vaziyatlarida oqilona xulq-atvor ko'nikmasini shakllantiradi [9].

Keys-metodning metodik samaradorligi o'quv vaziyatini loyihalash sifatiga bevosita bog'liq bo'lganligi sababli, biz mualliflik uch bosqichli algoritmini ishlab chiqdik:

1-bosqich. Aksiologik tanlov. Keysning mazmuniy "yadrosi" sifatida pedagog "Tarbiya" fanining o'quv dasturida mustahkamlangan asosiy qadriyatlardan birini belgilaydi (masalan, "Mehr-shafqat" yoki "Ekologik vijdon").

2-bosqich. Konfliktli syujetni konstruksiyalash. Bu bosqichda dilemma – manfaatlar to'qnashuvi vaziyati yuzaga keladi. To'g'ridan-to'g'ri didaktizmdan voz kechish va o'quvchilarga yagona to'g'ri javobga ega bo'lmagan muammoni taklif qilish prinsipial ahamiyatga ega. Tanlov "yaxshi" va "yaxshi" o'rtasidagi yoki shaxsiy va ijtimoiy manfaatlar o'rtasidagi ziddiyat tamoyili bo'yicha tuzilishi kerak. Aynan axloqiy ziddiyat holati maktab o'quvchisini individual tajriba doirasidan tashqariga chiqishga majbur qiladi va shunchaki deklarativ emas, balki haqiqiy qadriyatlarni shakllantirishga yordam beradi [10].

3-bosqich. Refleksiv savollarni shakllantirish. Keysga oid savollar o'quvchining o'zini namoyon etishi va hissiy ta'sirchanligini rag'batlantirishi lozim. Bu boladan markazdan qochishni, ya'ni vaziyatga boshqa odamning ko'zi bilan qarashni va uning ichki motivlarini tushunishni talab qiladi [11]. Shaxsiy kechinmalarsiz qadriyatlarni chuqur o'zlashtirish mumkin emasligi sababli (bu yerda faqat intellektual yondashuv samarasiz), odatiy baholash savollari ("U yaxshi ish qildimi?") empatik savollar bilan almashtiriladi: "Qahramon o'z tanlovi uchun qanday narx to'laydi?", "Uning o'rnida siz nimani his qilgan bo'lardingiz?".

Ushbu algoritmnin amalga oshirishning muhim uslubiy sharti o'qituvchining rolini o'zgartirishdir. Keysni tahlil qilishda pedagog avtoritar "mentor"dan fasilitatorga aylanadi. Uning vazifasi munozara ishtirokchilarining teng huquqliligini ta'minlash va nostandart javoblardan qo'rqishni istisno etadigan psixologik qulay muhitni yaratishdir. Bunda baholash mezonlari o'zgaradi: o'quvchi tanlovining "to'g'riligi" emas, balki uning mulohazalarining to'liqligi, dalillash sifati va boshqalarni tinglash qobiliyati baholanadi. Taklif etilgan algoritmnin amaliy tadbiri Qoraqalpog'iston Respublikasi maktablari uchun maxsus loyihalashtirilgan "Orolning tirik suvi" keysidir. U uzluksiz ma'naviy tarbiya davlat konsepsiyasi va etnopedagogikaning muvaffaqiyatli integratsiyasiga misol bo'lib, ekologik madaniyat, ijtimoiy mas'uliyat va "mehr-oqibatlilik" kabi asosiy kompetensiyalarni shakllantirish ustida ishlamoqda.

Ushbu keysning tarbiyaviy salohiyati va chuqurligi quyidagi omillar bilan belgilanadi: Mintaqaviy kontekstni hisobga olish. Ta'lim paradigmasi tabiiy-iqlim sharoitlari bilan chambarchas bog'liq [12]. Orolbo'yi suv resurslari taqchilligi muammosiga urg'u berish vaziyatni mavhum emas, balki mahalliy yoshlar uchun hayotiy ahamiyatga ega qilmoqda. Axloqiy muammoning chuqurligi. Syujet asosida milliy axloq, kattalarga hurmat (ikrom) va global ekologik mas'uliyatning keskin to'qnashuvi yotadi. Masalan, qahramon oldida suvni behuda sarflayotgan katta yoshdagi odamga tanbeh berish yoki hurmat yuzasidan sukut saqlash tanlovi turadi.

Amaliy ijtimoiylashuv. Bunday ziddiyatlarni hal etish ijtimoiy me'yorlarni nazariy bilimlar toifasidan kundalik odatlar darajasiga o'tkazishning kuchli vositasi hisoblanadi. Ishlab chiqilgan keyslarni Qoraqalpog'iston maktablarida sinovdan o'tkazish shuni ko'rsatdiki, qadriyatli vaziyatlar metodi "Tarbiya" faniga bo'lgan qiziqishni sezilarli darajada oshiradi. An'anaviy darslardan asosiy farqi rasmiy, "yodlangan" javoblardan faol munozaraga o'tishdir. Keyslarda yagona to'g'ri yechim bo'lmagani uchun o'quvchilar xatolardan qo'rqmay, ochiq muloqotga kirishadilar.

Axloqiy dilemmalarni tahlil qilish jarayonida o'quvchilar vaziyatni turli tomondan ko'rishni o'rganadilar. Bu passiv tinglashdan qochishga yordam beradi: o'quvchilar o'z nuqtayi nazarlarini isbotlashni boshlaydilar va eng muhimi, sinfdoshlarining fikriga quloq solishni boshlaydilar [13]. Shunday qilib, dars ma'lumot uzatishdan ko'ra jonli fikr almashishga aylanadi. Ayniqsa, viloyat yoshlariga yaqin bo'lgan holatlar e'tiborni tortmoqda. Mahalla an'analari yoki Orolbo'yining ekologik muammolari bilan bog'liq misollardan foydalanish qadriyatlarni hissiylashtiradi. O'quvchi mavhum tushunchalarni emas, balki o'z o'lkasining haqiqiy muammolarini muhokama qilganda, axloqiy me'yorlar tezroq uning shaxsiy e'tiqodiga aylanadi [14]. Keyslar bilan ishlash o'qituvchidan odatiy pozitsiyani o'zgartirishni talab qiladi. U shunchaki "bilimlar tashuvchisi" bo'lishdan to'xtaydi va fasilitator (munozara tashkilotchisi) ga aylanadi [15]. Uning asosiy vazifasi sinfda har kim o'z fikrini bildirishi mumkin bo'lgan ishonch muhitini yaratishdir.

Bu o'qituvchidan gumanistik pedagogikada (xususan, K.Rodgers bo'yicha) tavsiflangan yangi ko'nikmalarni talab qiladi: 1. Empatiya – o'quvchilarning his-tuyg'ularini tushunish qobiliyati.

2. Ochiqlik – o'zinikidan farq qiladigan fikrlarni qabul qilishga tayyorlik.

3. Egiluvchanlik – bolalarning tashabbusini bo‘g‘masdan, munozarani nazokat bilan yo‘naltirish qobiliyati.

Joriy etishdagi qiyinchiliklar va to‘siqlar. Tajriba muvaffaqiyatli o‘tganiga qaramay, bir qator tizimli muammolarga duch keldik:

1. Psixologik to‘siq. Avtoritar uslubga o‘rgangan o‘qituvchilar dars oxirida “darslik bo‘yicha to‘g‘ri javob” bo‘lmagan noaniqlik sharoitida ishlashlari qiyin. Bu sinf oldidagi obro‘ni yo‘qotish xavfini tug‘diradi.

2. Vaqt yetishmasligi. Oddiy 45 daqiqalik dars ko‘pincha murakkab vaziyatni chuqur muhokama qilish uchun yetarli emas. Guruh ishi va yakuniy munozara vaqtini taqsimlashda yanada moslashuvchan yondashuvni talab qiladi.

3. Materiallar yetishmasligi. O‘qituvchilar mintaqaviy keyslarning tayyor to‘plamlariga juda muhtoj. Bunday qo‘llanmalar yetishmasligi muammosi davlat darajasida e‘tirof etilgan (jumladan, O‘zbekiston Respublikasining Uzlusiz ma‘naviy tarbiya konsepsiyasida). Milliy ta‘lim markazlarining faol ishlashi va “Fazilatli avlod” kabi yangi amaliy qo‘llanmalarining nashr etilishi yechim bo‘lishi mumkin.

ADABIYOTLAR

1. Яковлев Евгений Владимирович, Яковлева Надежда Олеговна Аксиологический подход в педагогическом исследовании: сущность, значение, проблемы реализации // Современная высшая школа: инновационный аспект. 2010. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/aksiologicheskij-podhod-v-pedagogicheskom-issledovanii-suschnost-znachenie-problemy-realizatsii> (дата обращения: 27.02.2026).
2. Яковлев Евгений Владимирович, Яковлева Надежда Олеговна Аксиологический подход в педагогическом исследовании: сущность, значение, проблемы реализации // Современная высшая школа: инновационный аспект. 2010. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/aksiologicheskij-podhod-v-pedagogicheskom-issledovanii-suschnost-znachenie-problemy-realizatsii> (дата обращения: 27.02.2026).
3. Маслов Сергей Ильич, Маслова Татьяна Александровна Аксиологический подход в педагогике // Известия ТулГУ. Гуманитарные науки. 2013. №3-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/aksiologicheskij-podhod-v-pedagogike> (дата обращения: 27.02.2026).
4. Маслов Сергей Ильич, Маслова Татьяна Александровна Аксиологический подход в педагогике // Известия ТулГУ. Гуманитарные науки. 2013. №3-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/aksiologicheskij-podhod-v-pedagogike> (дата обращения: 27.02.2026).
5. Чулова Ю. С. Кейс-метод как разновидность интерактивного метода обучения // Психология и педагогика: методика и проблемы практического применения. 2016. №51. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/keys-metod-kak-raznovidnost-interaktivnogo-metoda-obucheniya> (дата обращения: 27.02.2026).
6. Гулакова М. В., Харченко Г. И. Кейс-метод как основа практикоориентированного обучения // МНКО. 2017. №2 (63). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/keys-metod-kak-osnova-praktikoorientirovannogo-obucheniya> (дата обращения: 27.02.2026).
7. Ефлова З. Б., Конкина Т. Ю. Кейс-метод в профессиональной подготовке социальных педагогов // Социальная педагогика. 2018. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/keys-metod-v-professionalnoy-podgotovke-sotsialnyh-pedagogov> (дата обращения: 27.02.2026).
8. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Uzlusiz ma‘naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori, 31.12.2019-y., 1059-son // Qonunchilik ma‘lumotlari milliy bazasi (lex.uz). — URL: <https://www.lex.uz/docs/4676839> (murojaat sanasi: 27.02.2026).
9. Гулакова М. В., Харченко Г. И. Кейс-метод как основа практикоориентированного обучения // МНКО. 2017. №2 (63). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/keys-metod-kak-osnova-praktikoorientirovannogo-obucheniya> (дата обращения: 27.02.2026).
10. Гаджикурбанова Габитат Магомедовна Методика использования кейс-метода (case study) в учебном процессе вуза // Вестник ГУУ. 2013. №9. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodika-ispolzovaniya-keys-metoda-case-study-v-uchebnom-protssesse-vuza> (дата обращения: 27.02.2026).
11. Курносова С. А. Аксиологический подход к воспитанию эмоциональной отзывчивости у младших школьников // Ярославский педагогический вестник. 2012. № 4. Том II. С. 33–37. URL: https://vestnik.yspu.org/releases/2012_4pp/10.pdf (дата обращения: 27.02.2026).
12. Малиновская Светлана Михайловна Этнокультурный компонент регионального образования в истории педагогики // Вестник ТГПУ. 2013. №12 (140). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/etnokulturnyy-komponent-regionalnogo-obrazovaniya-v-istorii-pedagogiki> (дата обращения: 27.02.2026).
13. Мусаева, А. (2025). ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В ФОРМИРОВАНИИ КОММУНИКАЦИИ СТУДЕНТОВ. Modern Science and Research, 4(1), 39–53. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/60349>
14. Кожанова М. Б. Этнопедагогизация воспитательного процесса как системообразующий фактор регионального компонента содержания образования // Вестник ОГУ. 2006. №6-1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/etnopedagogizatsiya-vozpitatelnogo-protssessa-kak-sistemoobrazuyuschiy-faktor-regionalnogo-komponenta-soderzhaniya-obrazovaniya> (дата обращения: 27.02.2026).
15. Шубович Марина Михайловна Гуманизация образования и воспитания как социально-педагогический феномен // Сибирский педагогический журнал. 2009. №8. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/gumanizatsiya-obrazovaniya-i-vozpitaniya-kak-sotsialno-pedagogicheskij-fenomen> (дата обращения: 27.02.2026).

Maktab “tarbiya” kursida qadriyatli yondashuvni amalga oshirishning metodik asoslari

Annotatsiya. Maqola “Tarbiya” fanini o‘qitishda aksiologik yondashuv va keys metodini joriy etishga bag‘ishlangan. Muallif qadriyatlarini faol o‘zlashtirishga o‘tishni Qoraqalpog‘istonning milliy-hududiy komponentini hisobga olgan holda asoslaydi. Ishda keyslarni sinovdan o‘tkazish natijalari, pedagog rolining fasilitatorga o‘zgarishi va metodikani joriy etishdagi tizimli to‘siqlar tahlil qilingan. Amaliy natija – o‘quvchilarda axloqiy immunitetni shakllantirish uchun qadriyatli keyslarni loyihalash algoritmlari.

Tayanch so‘zlar: “Tarbiya”, keys-stadi (keyslar) usuli, milliy-mintaqaviy komponent, qadriyat yo‘nalishlari.

Методические основы реализации ценностного подхода в школьном курсе «Воспитание»

Аннотация. Статья посвящена внедрению аксиологического подхода и кейс-метода в преподавание предмета «Воспитание» («Tarbiya»). Автор обосновывает переход к деятельностному освоению ценностей с учетом национально-регионального компонента Каракалпакстана. В работе проанализированы результаты апробации кейсов, изменение роли педагога до фасилитатора и системные барьеры внедрения методики. Практический итог — алгоритмы проектирования ценностных кейсов для формирования нравственного иммунитета учащихся.

Ключевые слова: «Воспитание», метод кейс-стади (кейсы), национально-региональный компонент, ценностные ориентации.

Methodological foundations of implementing a value-based approach in the school “Upbringing” course

Abstract. The article is devoted to the introduction of the axiological approach and the case study method in teaching the subject “Upbringing” (“Tarbiya”). The author substantiates the transition to active assimilation of values, taking into account the national-territorial component of Karakalpakstan. The work analyzes the results of case testing, the change in the role of the teacher to the facilitator, and systemic obstacles in the implementation of the methodology. Practical result - algorithms for designing value-based cases for the formation of moral immunity in students.

Key words: “Upbringing”, case study method, national-regional component, value orientations.
